

A napirend

A téri és időbeli tájékozódás összekapcsolása a napirend segítségével:

A napirend a hellyel és idővel kapcsolatos információk érthető közlésére szolgáló vizuális segítő eszköz. Kialakítása során az egyes tevékenységek szimbólumot kapnak. A tevékenységek szimbólumát a pedagógus elhelyezi abban a térben, ahol az adott tevékenységet végezni kell/lehet.

A szimbólumok másik készlete a napirendre kerül abban a sorrendben, ahogyan a nap folyamán a tevékenységekre sor kerül. A gyermek sorban (az elhelyezéstől függően fentről lefelé, vagy balról jobbra) veszi el a szimbólumokat és a megfelelő helyre megy a soron következővel, elvégzi a tevékenységet, majd újra visszatér a napirendhez. A napirend az iskolai órarendhez hasonlóan a pedagógus és a szülő közlése, üzenete a gyermek számára arról, hogy mely programok milyen sorrendben várhatók a nap folyamán és azokra hol kerül sor.

A tanítás kezdetén merev módon alkalmazzuk a napirendet, nem változtatjuk meg a sorrendet és a szimbólumokat. Erre azért van szükség, mert így teszünk ígéretet a gyermek számára érthető formában arra, hogy a napirenden látható dolgok a jelzett sorrendben be fognak következni. Ez a biztonság az alapja annak, hogy a későbbiekben változtathassunk a sorrenden és a tevékenységeken.

A napirendet úgy kell összeállítani, hogy a gyermek jól érezze magát, a tevékenységek tartalmukban és időtartamukban igazodjanak képességeihez, igényeihez. A napirend egyénre szabott abból a szempontból, hogy milyen és hány aktivitást jelzünk előre, illetve, hogy milyen időszakra szól. Használata is egyéni, elhelyezése lehet fix vagy mobil.

Vannak gyermekek, akik semmiféle szimbolikus jelentést nem értenek. Ezek a gyermekek rendszerint csak teljes fizikai segítséggel vagy saját indítatásból váltanak tevékenységet. Ebben az esetben is el kell kezdenünk az asszociációs kapcsolat kiépítését oly módon, hogy a gyermek kezébe adjuk az adott tevékenységben használt konkrét tárgyat és a tevékenység helyére kísérvük. Ezt addig ismételjük a fizikai segítség fokozatos visszavonásával, míg a gyermek megérti a kapcsolatot a tárgy és a cselekvés között.

A látható idő

A tevékenységek időtartama látható lehet a feladatok mennyiségéből. Vannak viszont olyan tevékenységek, melyek nem köthetők az eszközök, feladatok mennyiségéhez. (Pl. pihenés, hintázás, várakozás)

Ezekben az esetekben az időtartamot különféle időmérő eszközökkel jelezzük: a tevékenység végét jelezheti a homokóra változása, egy csörgő óra, az óramutató állása vagy más, egyedi vizuális, illetve auditív jelzés.